

Μελέτη της κατανομής των πρωτοετών σπουδαστών της ανώτατης εκπαίδευσης και του δείκτη πρόσβασης στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα σύμφωνα με το επάγγελμα του πατέρα

Του Δρος Παναγ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Μελέτες, που έγιναν στη χώρα μας και στο εξωτερικό¹ έδειξαν, ότι η πρόοδος ενός μαθητή, η κατεύθυνση σπουδών, που θα ακολουθήσει καθώς και η επιτυχία του στην Ανώτατη Εκπαίδευση επηρεάζονται σημαντικά από το επάγγελμα, που ασκούν οι γονείς του, γιατί το επάγγελμα των γονέων είναι μία από τις συνιστώσες, που καθορίζουν το περιβάλλον του παιδιού, που παίζει ουσιαστικό ρόλο στη σχολική επιτυχία.² Το επάγγελμα των γονέων ανήκει στους παράγοντες εκείνους, που συντελούν στη δημιουργία των εκπαιδευτικών ανισοτήτων και δρουν ανασταλτικά στην εξίσωση των εκπαιδευτικών ευκαιριών. Η σχολική καθυστέρηση και η εγκατάλειψη του σχολείου συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με το επάγγελμα των γονέων και τα παιδιά, που ανήκουν στις ομάδες αυτές προέρχονται κυρίως από τις κατώτερες επαγγελματικές τάξεις. Ο πατέρας τους είναι αγρότης, εργάτης, τεχνίτης, μικρέμπορος, μικροσυνταξιούχος, και η μητέρα τους αγρότισσα, εργάτρια ή ασχολείται με τα οικιακά.³ Η Ι. Λαμπίρη-Δημάκη,⁴ σε έρευνά της στους πρω-

1. Για τη σχέση, που υπάρχει μεταξύ του επαγγέλματος του πατέρα και της σχολικής επιτυχίας του παιδιού βλέπε: ΠΕΡΥΣΙΝΑΚΗΣ, Ε., (1975): *Επάγγελμα πατρός και σχολική επίδοση* Αθήνα. ΜΕΪΜΑΡΗΣ, Μ., ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Η., (1978): *Παραγοντική ανάλυση δεδομένων: σχέσεις κοινωνικοεπαγγελματικής προέλευσης και σχολικής φοίτησης για τους σπουδαστές των Α.Ε.Ι.* Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, τεύχ. 33-34, Αθήνα. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Π., (1981): *Η Ανισότητα στην Ελληνική υποχρεωτική εκπαίδευση: Σχολική επιτυχία και κοινωνική προέλευση.* Περ. Ο Πολίτης, τεύχ. 44, Αθήνα. ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ, Μ., (1981): *Η επίδοση των μαθητών Μέσης Εκπαίδευσης σε σχέση με το επάγγελμα και το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα, το οικογενειακό εισόδημα και την περιοχή έδρας του σχολείου τους.* Αθήνα, MARKIEWICZ-LAGNEAU, I., (1969): *Education, égalité et socialisme.* Anthropos, Paris. GIRARD, A., BASTIDE, H., POURCHER, G., (1970): *Enquête nationale sur l'entrée en le INED. Population et l'Enseignement,* PUF, Paris. SAUVY, A., GIRARD, A., (1970): *Les diverses classes sociales devant l'enseignement.* Population et l'Enseignement, PUF, Paris.

2. ΤΖΑΝΗ, Μ., (1988): *Σχολική επιτυχία. Ζήτημα ταξικής προέλευσης και κουλτούρας,* Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, β' έκδ. σ. 144. Επίσης ΜΥΛΩΝΑΣ Θ. (x.x.): *Κοινωνική Αναπαραγωγή στο σχολείο.* Εκδ. Αρμός, Αθήνα, σ. 169.

3. ΛΑΡΙΟΥ-ΔΡΕΤΤΑΚΗ, Μ., (1993): *Η εγκατάλειψη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και παράγοντες που σχετίζονται με αυτήν.* Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, σ. 162.

4. ΛΑΜΠΙΡΗ-ΔΗΜΑΚΗ, Ι., (1974): *Προς μίαν Ελληνικήν Κοινωνιολογίαν της Παιδείας.* Τόμ 1 και 2, ΕΚΚΕ. Σύνομπ περίληψη της μελέτης, σ. 70.

τοετείς φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών, διαπίστωσε εκπαιδευτικές ανισότητες μεταξύ μελών της ίδιας κοινωνικής τάξης, αλλά διαφορετικής επαγγελματικής κατηγορίας.

Στην εργασία μας αυτή μελετάμε τη διαχρονική εξέλιξη της κατανομής των πρωτοετών σπουδαστών και τη δυνατότητα πρόσβασης στην Ανωτάτη Εκπαίδευση σύμφωνα με το επάγγελμα του πατέρα τους και το γεωγραφικό διαμέρισμα κατοικίας των γονέων τους. Η έλλειψη στοιχείων δεν επιτρέπει τη μελέτη και κατά το επάγγελμα της μητέρας τους. Η δυνατότητα εισαγωγής στην Ανωτάτη Εκπαίδευση υπολογίζεται με το Δείκτη Πρόσβασης (Δ.Π.), που δίνεται από τη σχέση:⁵

$$\Delta.Π. = \frac{\text{Σπουδαστές που ο πατέρας τους έχει το επάγγελμα } j \text{ και κατοικούν στο } i \text{ γεωγρ. διαμ.}}{\text{Άνδρες ηλικίας 45-64 ετών που ασκούν το επάγγελμα } j \text{ και κατοικούν στο } i \text{ γεωγρ. διαμ.}} \cdot 100$$

Η μελέτη γίνεται για τα σχολικά έτη 1985/86, 1987/88 και 1989/90 και αφορά τους σπουδαστές που εισήχθησαν στην Ανωτάτη Εκπαίδευση τα έτη 1986, 1988 και 1990.

1. Κατανομή σπουδαστών

Εξετάζοντας τους πίνακες 1, 2 και 3 διαπιστώνουμε τα εξής:

Στο σύνολο της χώρας στους εγγραφέντες στο Α' έτος σπουδών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής, και τις τρεις χρονιές, που εξετάζουμε, εμφανίζουν οι σπουδαστές με πατέρα τεχνίτη-εργάτη και ακολουθούν οι σπουδαστές με πατέρα υπάλληλο Γραφείου. Στην τρίτη θέση βρίσκονται τα ελεύθερα επαγγέλματα και στην τέταρτη οι έμποροι-πωλητές. Αξιόλογο είναι και το ποσοστό συμμετοχής των γεωργών-κτηνοτρόφων. Τη χρονική περίοδο 1985-1990 στο σύνολο της χώρας είχαμε μείωση των ποσοστών συμμετοχής στους πρωτοετείς της Ανωτάτης Εκπαίδευσης στις κατηγορίες: επαγγέλματα διοίκησης και διεύθυνσης (μείωση 14,8%), υπάλληλοι Γραφείου (μείωση 3,6%), έμποροι-πωλητές (μείωση 7,1%), γεωργοί - κτηνοτρόφοι (μείωση 14,9%), τεχνίτες - εργάτες (μείωση 0,04%), παροχή υπηρεσιών (μείωση 6,8%) και ένοπλες δυνάμεις (μείωση 18,6%). Αντίθετα αύξηση παρουσίασαν οι κατηγορίες ελεύθερα επαγγέλματα (αύξηση 8,3%) και συνταξιούχοι-εισοδηματίες (αύξηση 69,7%). Χαρακτηριστικό είναι το μικρό ποσοστό συμμετοχής των επαγγελματιών διοίκησης-διεύθυνσης καθώς και το υψηλό ποσοστό συμμετοχής της κατηγορίας τεχνίτες-εργάτες, που σημειώνει μία σταθερή παρουσία τη χρονική περίοδο 1985-1990 γύρω στο 22%.

Στους εγγραφέντες στο Α' έτος σπουδών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης από όλες τις κατηγορίες εργαζομένων, η κατηγορία των γεωργών-κτηνοτρόφων σημειώνει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής το 1985/86 σε 5 γεωγραφικά διαμερίσματα: Πελοπόννησο, Ιόνια Νησιά, Θεσσαλία, Θράκη και Κρήτη, στα οποία διατηρεί το προβάδισμα και το 1987/88, ενώ το 1989/90 ο αριθμός των γεωγραφικών διαμερισμάτων μειώνεται σε 3: Πελοπόννησος, Θράκη, Κρήτη. Αυτό ίσως να οφείλεται και στη μείωση του αγροτικού πληθυσμού. Η κατηγορία τεχνιτών-εργατών έχει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στους εγγραφέντες στο Α' έτος σπουδών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης το 1985/86 και το 1987/88 σε 4 γεωγρα-

5. ΚΟΝΤΗΣ, Α., (1980): *Η Ανωτάτη Παιδεία στην Ελλάδα. Ανατομία, σκέψεις για την αναδόμησή της*. Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, σ. 132. Επίσης, ΔΡΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ, Β., (1989): *Η άνιση πρόσβαση*. Εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα, σ. 68.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κατανομή (%) των πρωτοετών σπουδαστών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης κατά το επάγγελμα του πατέρα τους και το γεωγραφικό διαμέρισμα κατοικίας των γονέων τους. Σχολ. έτος: 1985-1986

Κατηγ. επαγ/τος	Ελεύθερο	Διεύθ.	Υπάλ.	Έμποροι	Γεωργοί	Τεχνίτες	Παροχή	Ένοπλες	Συντ/χοι	
Γεωγ. Διαμερίσμ.	Επιστημ.	Διοίκησ.	Γραφείου	και	Κτηνοτο.	Εργάτες	υπηρεσ.	δυνάμεις	Εισ/τίες	
	Τεχνικά			Πωλητές	Αλιείς				Ανάπηρ.	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	16.79	1.01	21.55	14.71	12.81	22.42	5.16	2.47	3.08	100
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	20.79	1.44	27.71	14.41	0.59	21.83	5.50	4.19	3.57	100
ΣΤΕΡΕΑ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑ	10.63	0.54	17.18	14.61	22.46	25.53	5.44	0.75	2.86	100
ΠΕΛ/ΝΗΣΟΣ	13.34	0.91	17.71	14.60	27.43	17.12	5.63	1.61	1.65	100
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	11.11	0.76	16.54	16.54	24.81	19.64	6.98	0.78	2.84	100
ΗΠΕΙΡΟΣ	17.41	0.39	14.03	15.01	18.84	24.24	6.58	1.08	2.36	100
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12.88	1.20	17.03	13.80	25.31	22.09	4.10	1.24	2.35	100
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15.87	0.75	19.02	15.08	15.66	24.99	4.10	1.46	3.07	100
ΘΡΑΚΗ	12.37	0.51	18.81	12.20	25.08	22.20	4.25	1.36	3.22	100
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	13.47	0.26	15.46	19.55	13.87	26.16	6.08	1.32	3.83	100
ΚΡΗΤΗ	16.88	0.49	15.00	14.81	25.27	15.20	6.62	2.27	3.46	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Στατιστική της Εκπαιδευσεως 1985/86, Αθήνα, 1995.

φικά διαμερίσματα και το 1989/90 σε 6: Στερεά και Εύβοια, Ιόνια Νησιά, Ήπειρο, Θεσσαλία, Μακεδονία και Νησιά Αιγαίου. Από τις άλλες κατηγορίες επαγγελματιών μόνο οι υπάλληλοι Γραφείου έχουν μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής σε ένα γεωγραφικό διαμέρισμα, στην Περιφέρεια Πρωτεύουσας και τις τρεις σχολικές χρονιές, που εξετάζουμε.

Η διαπίστωση αυτής της υψηλής συμμετοχής των τεχνιτών και των γεωργών στους πρωτοετείς της Ανωτάτης Εκπαίδευσης δεν συνεπάγεται και μεγαλύτερη δυνατότητα εισαγωγής στην Ανωτάτη Εκπαίδευση,⁶ όπως άλλως τε θα δούμε και στη μελέτη του δείκτη πρόσβασης. Ίσως η μεγάλη συμμετοχή των δύο αυτών κατηγοριών στους πρωτοετείς της Ανωτάτης Εκπαίδευσης να οφείλεται στο γεγονός, ότι οι ομάδες αυτών των επαγγελματιών είναι και οι πολυπληθέστερες. Για παράδειγμα με την απογραφή του 1981, οι εργαζόμενοι στην κατηγορία των αγροτών ήταν 5 φορές περισσότεροι από όσους είχαν ελεύθερο επάγγελμα και 11 φορές από όσους ασκούσαν το επάγγελμα του διευθυντή. Το ίδιο περίπου συμβαίνει και με την κατηγορία των τεχνιτών σε μικρότερο βέβαια βαθμό.

Το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής από όλες τις ομάδες εργαζομένων έχει η κατηγορία των επαγγελματιών διοίκησης-διεύθυνσης, και τις 3 σχολικές χρονιές, που εξετάζουμε σε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα, εκτός από μία περίπτωση, τα Ιόνια Νησιά, όπου το 1989/90 σημειώνουν το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής οι εργαζόμενοι στις ένοπλες δυνάμεις.

6. ΚΟΝΤΗΣ, Α., (1980): ό.π. σ.131.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κατανομή (%) των πρωτοετών σπουδαστών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης, κατά το επάγγελμα του πατέρα τους και το γεωγραφικό διαμέρισμα κατοικίας των γονέων τους. Σχολ. έτος: 1987-1988

Κατηγ. επαγ/τος	Ελεύθερο	Διεύθ.	Υπάλ.	Έμποροι	Γεωργοί	Τεχνίτες	Παροχή	Ένοπλες	Συντ/χοι	
Γεωγ. Διαμερίσμ.	Επιστημ.	Διοίκησ.	Γραφείου	και	Κτηνοτρ.	Εργάτες	υπηρεσ.	δυνάμεις	Εισ/τίες	
	Τεχνικά			Πωλητές	Αλιείς				Ανάπηρ.	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	16,87	1,10	21,81	13,80	12,99	21,78	4,99	2,91	3,75	100
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	21,16	1,51	28,06	13,75	0,67	20,74	5,41	4,68	4,02	100
ΣΤΕΡΕΑ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑ	10,96	0,87	18,65	13,96	22,85	22,95	4,86	1,12	3,78	100
ΠΕΛ/ΝΗΣΟΣ	11,96	1,03	18,70	15,05	25,98	18,10	5,19	1,46	2,53	100
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	14,20	0,85	16,76	9,66	22,17	22,15	6,82	1,14	6,25	100
ΗΠΕΙΡΟΣ	16,24	1,08	15,48	12,58	16,67	25,16	7,10	1,93	3,76	100
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12,44	0,81	17,38	12,62	25,37	21,46	4,71	2,25	2,96	100
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	16,00	0,82	18,75	14,06	15,96	24,91	3,93	2,01	3,56	100
ΘΡΑΚΗ	13,30	1,28	15,87	15,71	24,04	20,19	3,04	2,72	3,85	100
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	16,90	0,85	17,04	14,37	13,66	27,61	4,65	0,98	3,94	100
ΚΡΗΤΗ	18,47	0,30	17,38	12,71	22,84	13,90	6,36	2,58	5,46	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ. Στατιστική της Εκπαίδευσης 1987/88, δημοσίευτα στοιχεία.

2. Δείκτης πρόσβασης στην Ανωτάτη Εκπαίδευση

Στους πίνακες 4, 5 και 6 υπολογίσαμε το δείκτη πρόσβασης στην Ανώτατη Εκπαίδευση με βάση το επάγγελμα του πατέρα για το σχολικό έτος 1985/88, 1987/88, 1989/90, για όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα.

Από την ανάγνωση των πινάκων αυτών διαπιστώνουμε, ότι στο σύνολο της χώρας τη μεγαλύτερη πιθανότητα πρόσβασης στην Ανωτάτη Εκπαίδευση έχουν τα παιδιά, που ο πατέρας τους έχει επάγγελμα υπάλληλου Γραφείου και ακολουθούν τα παιδιά με πατέρα, που ασκεί ελεύθερο επάγγελμα.⁷ Αυτό, μάλιστα, ισχύει και τις τρεις σχολικές χρονιές, που εξετάζουμε. Την πενταετία 1985-90 ο δείκτης πρόσβασης των παιδιών με πατέρα υπάλληλο Γραφείου μειώνεται κατά 9,45%, ενώ των παιδιών με πατέρα ελεύθερο επαγγελματία αυξάνεται κατά 1,47%. Εδώ πρέπει να επισημάνουμε το μικρό δείκτη πρόσβασης, που εμφανίζει η κατηγορία επαγγέλματα διοίκησης-διεύθυνσης, που στο σύνολο της χώρας την πενταετία 1985/90 μειώθηκε κατά 17,5%. Στα γεωγραφικά διαμερίσματα ο δείκτης πρόσβασης των επαγγελματιών διοίκησης-διεύθυνσης εμφανίζει έντονες διακυμάνσεις. Η κατηγορία αυτή των επαγγελματιών είχε και το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής στους πρωτοετείς της Ανωτάτης Εκπαίδευσης για την πενταετία, που εξετάζουμε.

7. ΚΑΤΣΙΚΑΣ, Χ., ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ, Γ., (1994): Η Ανισότητα στην Ελληνική Εκπαίδευση. Η εξέλιξη των ευκαιριών πρόσβασης στην Ελληνική Εκπαίδευση (1960-1994). Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, σ.149.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Κατανομή (%) των πρωτοετών σπουδαστών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης, κατά το επάγγελμα του πατέρα τους και το γεωγραφικό διαμέρισμα κατοικίας των γονέων τους. Σχολ. έτος: 1989-1990

Κατηγ. επαγ/τος	Ελεύθερο	Διεύθ.	Υπάλ.	Έμποροι	Γεωργοί	Τεχνίτες	Παροχή	Ένοπλες	Συντ/χοι	
Γεωγ. Διαμερίσμ.	Επιστημ.	Διοίκησ.	Γραφείου	και	Κτηνοτρ.	Εργάτες	υπηρεσ.	δυνάμεις	Εισ/τίες	
	Τεχνικά			Πωλητές	Αλιείς				Ανάπηρ.	
ΣΥΝΟΛΟ										
ΧΩΡΑΣ	18,18	0,88	20,78	13,66	10,89	22,34	4,81	2,01	6,45	100
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ										
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	21,38	1,27	25,78	13,27	0,45	21,93	5,21	3,25	7,62	100
ΣΤΕΡΕΑ ΚΑΙ										
ΕΥΒΟΙΑ	12,93	0,34	17,47	13,19	18,80	25,53	4,68	0,74	6,32	100
ΠΕΛ/ΝΗΣΟΣ	14,51	00,98	17,38	14,87	22,10	17,97	5,19	1,26	5,74	100
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	11,89	1,52	16,77	14,33	20,12	22,87	7,62	1,22	3,66	100
ΗΠΕΙΡΟΣ	19,35	0,52	16,95	12,24	16,21	23,33	5,23	1,57	4,60	100
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	14,15	0,46	16,89	13,83	21,86	22,09	3,51	1,69	5,52	100
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	18,11	0,81	18,95	13,99	12,53	24,70	4,18	1,12	5,61	100
ΘΡΑΚΗ	17,02	0,19	17,02	17,78	20,27	17,40	4,40	1,72	4,20	100
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	17,94	0,27	16,69	16,55	12,52	24,20	5,14	0,29	6,40	100
ΚΡΗΤΗ	19,33	0,39	17,36	10,65	21,50	21,50	15,98	2,37	7,20	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Στατιστική της Εκπαιδευσεως 1989/90, αδημοσίευτα στοιχεία.

Από τους μικρότερους δείκτες πρόσβασης έχουν οι δύο κατηγορίες με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στους πρωτοετείς της Ανωτάτης Εκπαίδευσης, η κατηγορία των αγροτών-κτηνοτρόφων και η κατηγορία των τεχνιτών-εργατών. Μάλιστα και στις δύο αυτές κατηγορίες, ο δείκτης πρόσβασης την πενταετία 1985-1990 μειώνεται στην κατηγορία των τεχνιτών κατά 11,6% και στην κατηγορία των αγροτών κατά 19,7%. Έτσι, οι ανισότητες πρόσβασης στην Ανωτάτη Εκπαίδευση διατηρούνται, και αλλού αυξάνονται, σε βάρος των μη προνομιούχων επαγγελματιών. Πράγματι, στο σύνολο της χώρας το 1985 το παιδί ενός υπαλλήλου γραφείου είχε περίπου 4,5 περίπου φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να μπει στην Ανωτάτη Εκπαίδευση από το παιδί ενός τεχνίτη και 9 φορές από το παιδί ενός γεωργού. Το 1990 ο ίδιος μαθητής είχε 4 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να εισαχθεί στις Ανώτατες Σχολές από το παιδί ενός τεχνίτη και 10 φορές από το παιδί ενός γεωργού. Το παιδί ενός ελεύθερου επαγγελματία το 1985 είχε 3,5 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να μπει στην Ανωτάτη Εκπαίδευση από το παιδί ενός τεχνίτη και 7,5 φορές από το παιδί ενός γεωργού. Ο ίδιος μαθητής το 1990 είχε 4 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να μπει σε μία Ανώτατη Σχολή από το παιδί ενός τεχνίτη και 9 φορές από το παιδί ενός γεωργού.

Από τη μελέτη του δείκτη πρόσβασης κατά γεωγραφικό διαμέρισμα καταλήξαμε στις εξής διαπιστώσεις:

Στην Περιφέρεια Πρωτευούσης τη μεγαλύτερη τιμή του δείκτη πρόσβασης στην Ανωτάτη Εκπαίδευση και τις τρεις χρονιές, που εξετάζουμε, εμφανίζει η κατηγορία των επαγγελματιών Γραφείου και ακολουθούν τα ελεύθερα επαγγέλματα. Όμως, στις κατηγορίες αυτές ο δείκτης πρόσβασης τη χρονική περίοδο 1989-1990 μειώνεται κατά 15.1%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Δείκτης πρόσβασης στην Ανωτάτη Εκπαίδευση ανάλογα με το επάγγελμα του πατέρα και το γεωγραφικό διαμέρισμα κατοικίας των γονέων των πρωτοετών σπουδαστών. Σχολ. έτος: 1985-1986

Κατηγ. επαγ/τος	Ελεύθερο Επιστημ. Τεχνικά	Διεύθ. Διοίκησης.	Υπάλ. Γραφείου	Έμποροι και Πωλητές	Γεωργοί Κτηνοτρ. Αλιείς	Τεχνίτες Εργάτες	Παροχή υπηρεσ.
Γεωγ. Διαμερίσμ.							
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	8.68	1.03	10.42	4.68	1.17	2.36	2.50
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	8.16	1.00	10.58	4.54	2.20	2.32	2.85
ΣΤΕΡΕΑ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑ	6.13	0.82	7.62	4.15	1.21	1.78	2.09
ΠΕΛ/ΝΗΣΟΣ	8.36	1.11	8.62	4.58	1.20	1.26	2.41
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	5.87	1.50	6.67	3.78	1.00	1.71	2.08
ΗΠΕΙΡΟΣ	11.82	0.70	11.15	6.80	1.22	23.32	3.64
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	10.45	2.09	12.09	5.39	1.45	3.05	3.64
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11.31	1.04	8.72	5.15	1.28	2.68	2.32
ΘΡΑΚΗ	8.47	0.81	11.35	3.02	0.68	2.28	2.56
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	8.02	0.31	7.02	4.08	0.64	1.97	1.46
ΚΡΗΤΗ	9.14	0.84	7.68	4.44	0.95	1.87	2.44

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Στατιστική της Εκπαίδευσης 1985/86, Αθήνα, 1995. ΕΣΥΕ, Αποτελέσματα Απογραφής πληθυσμού 1981, τομ. ΙΙΙ., τεύχ. Α', Αθήνα, 1985.

στους υπαλλήλους Γραφείου και κατά 5,3% στα ελεύθερα επαγγέλματα. Αντίστοιχη μείωση είχαμε και στις άλλες κατηγορίες επαγγελμάτων με τη μεγαλύτερη να σημειώνεται στους εμπόρους-πωλητές, 17,9%. Ο δείκτης πρόσβασης στα επαγγέλματα διοίκησης-διεύθυνσης παίρνει τη μικρότερη τιμή, γύρω στη μονάδα, και ακολουθεί η κατηγορία των γεωργών-κτηνοτρόφων. Το 1985 στην Περιφέρεια Πρωτεύουσας το παιδί ενός υπαλλήλου Γραφείου είχε 4,5 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να εισαχθεί στην Ανωτάτη Εκπαίδευση από το παιδί ενός γεωργού. Το 1990 η διαφορά αυτή αυξάνεται σε 5,9 φορές.

Στη Στερεά και την Εύβοια το μεγαλύτερο δείκτη πρόσβασης και τις τρεις χρονιές που εξετάζουμε εμφανίζουν οι υπάλληλοι Γραφείου και ακολουθούν τα ελεύθερα επαγγέλματα. Και στις δύο αυτές κατηγορίες ο δείκτης πρόσβασης τη χρονική περίοδο 1985-1990 εμφανίζει αύξηση 15,9% στους υπαλλήλους Γραφείου και 31,6% στα ελεύθερα επαγγέλματα. Αύξηση εμφανίζει ο δείκτης πρόσβασης την ίδια χρονική περίοδο και στους εμπόρους-πωλητές καθώς και στους τεχνίτες, ενώ στα επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών μειώνεται. Το μικρότερο δείκτη πρόσβασης και τις τρεις χρονιές που μελετάμε έχουν τα επαγγέλματα διοίκησης (μείωση την πενταετία 1985-1990 30%) και οι γεωργοί (μείωση την πενταετία 1985-1990 6,6%). Στη Στερεά και την Εύβοια το 1985 το παιδί ενός υπαλλήλου Γραφείου είχε 6,3 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να εισαχθεί σε μία Ανώτατη Σχολή από το παιδί ενός γεωργού και το 1990 7,8 φορές.

Συνεχίζεται...